

Rok 2014 eurozóna prežila. A skoro to už vyzeralo, že dobre.

Európsku ekonomiku stále pália tri problémy. Rozpočty, ekonomický rast a banky.

Európa začala rok 2014 v dobrej nálade. Ešte v decembri 2013 opustilo záchranný program Írsko, v roku 2014 ho nasledovalo Španielsko (kde záchranný program bol určený pre banky) a Portugalsko. Po prvý krát bolo na trhu úspešné Grécko, keď predalo dlhopisy za 3 miliardy eur a dalo tak nádej, že už sa bude schopné financovať na trhu samo. Podobne aj nedávno zbankrotovaný Cyprus úspešne predal investorom nový dlh. Program OMT, pomocou ktorého si ECB v roku 2012 výraznejšie otvorila možnosť nakupovať dlh členských štátov za novovytvorené peniaze, sa zdal byť zázračným liekom. Úroky na dlhopisoch členských krajín počas celého roka padali a dokonca aj takí problémoví hráči ako Španielsko dosahovali najnižšie úroky v celej svojej histórii. Napriek tomu stále pália európsku ekonomiku tri problémy. Rozpočty, ekonomický rast a banky.

Poplchy v pokladniciach jednotlivých štátov, ktoré sa rozoznali v rokoch 2008-2009, na čas prestali tak intenzívne zvonieť. Bolo to však kvôli tomu, že investori zase začali štátom ochotne požičiavať. Väčšina členských štátov Európy pokračovala vo vytváraní deficitov a rastu dlhu. Eurozóna ako celok by mala skončiť na deficite -2,6%, len 8 krajín bude mať schodok nižší ako 3%. Dlh pod 60% HDP budú mať len 4 krajiny. Za čiastočné zlepšovanie zlých výsledkov je zodpovedná snaha nájsť dodatočné daňové príjmy, čo nijak nepomohlo stále pridusenej ekonomike.

Francúzsky deficit na najbližšie roky je naplánovaný nad troma percentami HDP.

Ekonomický rast v Európe sa aj v roku 2014 podobal skôr na nerast. Rast nezamestnanosti sa síce už zastavil, avšak pekne vysoko. Výkladnou skriňou týchto problémov sa stalo Francúzsko, ktoré v roku 2014 prevzalo od Grécka úlohu čiernej ovce Európy. Krajine sa fiškálnym cieľom ani nepodarilo priblížiť a deficit na najbližšie roky je naplánovaný nad troma percentami HDP. Podiel verejných výdavkov v dýchavičnej ekonomike stúpol aj v roku 2014. Popularita prezidenta Hollandeho je naopak rekordne nízka. Napriek príslubom reforiem všetkého možného sa francúzskym politikom darí produkovať najmä rôzne kombinácie prosieb s vyhrázkami, aby si zvyšok Európy nerobil z Francúzska srandu. Najmä po tom, ako sa koncom roka začalo oficiálne hovoriť o možnosti dať Francúzsku konečne raz pokutu za nesplnenie dohodnutých cieľov.

Zhruba podobne je na tom aj tretia najväčšia ekonomika Eurozóny. Taliansko však ekonomickú aj politickú (má už štvrtého premiéra od začiatku krízy a trinásteho za

posledných 20 rokov) komédiu začalo hrať dávno pred súčasnou krízou a jeho gigantický dlh a neschopnosť reformovať sú akosi už brané ako súčasť folklóru.

Obavy však panujú okolo talianskych bánk, ktoré s prehľadom dopadli najhoršie v tohtoročných bankových stres testoch. Samotné stres testy dopadli presne tak, ako všetci očakávali – nemastne, neslano, testujúci zvolili také pravidlá, aby banky testy prežili. Celkovo 25 zo 128 testovaných bánk má nejaké problémy, ale všetky ich už údajne vyriešili, či sú na najlepšej ceste ich vyriešiť.

Aténska burza sa prepadla a úroky na gréckych dlhopisoch vyleteli až na 9%.

Človek by si už povedal, že po tom všetkom budú konečne pokojné euro-Vianoce. A zrazu je Grécko späť v centre pozornosti. Presunutie volieb miestneho prezidenta na skorší termín a hrozba menom SYRIZA celej Európe pripomenulo, že krajina má vlastne stále ten obrovský nezaplatiteľný dlh, ktorého riešenie (čiastočný bankrot) visí vo vzduchu. Aténska burza sa prepadla najviac od roku 1987 a úroky na gréckych dlhopisoch vyleteli až na 9%, čo by znamenalo koniec nádejám na financovanie na trhu.

Aj túto situáciu sa možno na čas podarí zachrániť. Ale je to tvrdá pripomienka toho, že kríza v Európe tu s nami bude aj v roku 2015.

Napriek všetkému vám želim, aby ste prežili úspešný rok 2015!

Martin Vlachynský
25.12.2014

